

Allmän information - Litauen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1 Hur upprättas ett förordnande om kvarlåtenskap (testamente, gemensamt testamente, arvsavtal)?
- 2 Bör förordnandet registreras och i så fall hur?
- 3 Finns det restriktioner vad gäller rätten att fritt förordna om sin kvarlåtenskap (t.ex. laglott)?
- 4 Vem ärver, och hur mycket, om det inte finns något förordnande om kvarlåtenskap?
- 5 Vilken typ av myndighet är behörig när det gäller
 - 5.1 arvsrättsliga frågor?
 - 5.2 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av arv?
 - 5.3 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av legat?
 - 5.4 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av laglott?
- 6 Ge en kort beskrivning att förfarandet för att göra upp arvsfrågan enligt nationell lag, inklusive avveckling av egendom och fördelningen av tillgångar (detta omfattar information om huruvida arvsförfarandet inleds av en domstol, annan behörig domstol eller på eget initiativ).
- 7 Hur och när blir någon arvtagare eller testamentstagare?
- 8 Är arvtagarna ansvariga för den avlidnes skulder och om ja, under vilka villkor?
- 9 Vilka handlingar och/eller vilken information krävs vanligtvis för registrering av fast egendom?
 - 9.1 Är det obligatoriskt, eller obligatoriskt på begäran, att utse en boutredningsman? Om det är obligatoriskt eller obligatoriskt på begäran, vilka steg ska i så fall vidtas?
 - 9.2 Vem är behörig att verkställa förordnande om den avlidnes kvarlåtenskap och/eller har rätt att ha hand om boutredningen?
 - 9.3 Vilka befogenheter har en boutredningsman?
- 10 Vilka handlingar utfärdas vanligtvis enligt nationell lagstiftning under eller efter ett arvsmål för att bevisa förmånstagarnas ställning och rättigheter? Har de särskilda bevisvärden?

Faktabladet har tagits fram i samarbete med rådet för notarier i EU (CNUE).

1 Hur upprättas ett förordnande om kvarlåtenskap (testamente, gemensamt testamente, arvsavtal)?

Ett förordnande om kvarlåtenskap upprättas i form av ett testamente i enlighet med Litauens civillagstiftning (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Ett testamente kan vara officiellt eller privat. Officiella testamenten upprättas skriftligt i två likalydande exemplar som har bestyrks antingen av en notarie eller, i utlandet, av en konsulär tjänsteman för Republiken Litauen. Privata testamenten är holografiska testamenten som anger arvlåtarens för- och efternamn, datum (dag, månad och år) och ort för testamentets

upprättande, som anger arvlåtarens vilja och som är undertecknat av honom eller henne. Ett privat testamente kan upprättas på valfritt språk. Makar kan upprätta ett gemensamt testamente där de båda förordnar varandra som arvtagare, så att den efterlevande maken, om en av makarna skulle avlida, ärver den avlidna personens kvarlåtenskap i dess helhet (inklusive giftorättsgods), med undantag för laglotten.

2 Bör förordnandet registreras och i så fall hur?

Officiella testamenten bestyrks och registreras i notariatsregistret i arvlåtarens närvaro. Ett exemplar av testamentet behålls av arvlåtaren, medan det andra exemplaret behålls av det organ som har bestyrkt det. Arvlåtaren kan överlämna ett privat testamente till en notarie för förvaring, eller, i utlandet, till en konsulär tjänsteman för Republiken Litauen. Registret över testamenten som upprättats i Litauen förvaltas av den centrala hypoteksmyndigheten (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Notarier och konsulära tjänstemän måste inom tre arbetsdagar anmäla testamenten som bestyrkts, mottagits för förvaring eller ogiltigförklarats till den centrala hypoteksmyndigheten. I anmälan måste anges arvlåtarens för- och efternamn, personnummer och bostadsort, samt datum och ort för testamentets upprättande, dess typ och var det förvaras. Testamentets innehåll behöver inte anges.

3 Finns det restriktioner vad gäller rätten att fritt förordna om sin kvarlåtenskap (t.ex. laglott)?

Ja, civillagen har bestämmelser om rätt till laglott: den avlidnes barn (adopterade barn), make och föräldrar (adoptivföräldrar) som var ekonomiskt beroende av den avlidne vid dennes död ärver, oavsett testamentets innehåll, halva den arvslott som var och en av dem skulle haft rätt till vid intestatarv (laglotten), såvida inte mer efterlämnas i testamentet. Laglotten avgörs av kvarlåtenskapens värde, inklusive vanligt lösöre.

4 Vem ärver, och hur mycket, om det inte finns något förordnande om kvarlåtenskap?

Om testamente saknas ärvs kvarlåtenskapen genom intestatarv. Vid intestatarv är följande personer arvingar till lika delar av kvarlåtenskapen: arvingar i första led – den avlidnes barn, inklusive adoptivbarn och barn som fötts efter den avlidnes död; arvingar i andra led – den avlidnes föräldrar (adoptivföräldrar), barnbarn; arvingar i tredje led – den avlidnes mor- och farföräldrar, den avlidnes barnbarnsbarn; arvingar i fjärde led – den avlidnes syskon och far- och morföräldrars föräldrar; arvingar i femte led – barn till den avlidnes syskon (syskonbarn) och syskon till den avlidnes föräldrar (far- och morbröder, fastrar, mosttrar); arvingar i sjätte led – barn till den avlidnes föräldrars syskon (kusiner). Arvingar i andra led har rätt till intestatarv endast om arvingar i första led saknas, om dessa inte accepterat av arvet eller om de har av sagt sig det, eller om alla arvingar i första led har berövats sin rätt att ärva. Arvingar i tredje, fjärde femte och sjätte led ärver om arvingar i närmare led saknas, eller om de har av sagt sig arvet eller har berövats sin arvsrätt. Adopterade barn och deras avkomlingar som ärver efter en adoptivförälders eller dennes släktingars död likställs med barnen till adoptivföräldern och deras avkomlingar. De har inte rätt till intestatarv efter sina biologiska föräldrar eller andra biologiska släktingar i närmare led i arvsordningen, och inte heller efter sina biologiska syskon. Adoptivföräldrar och deras släktingar som ärver efter sitt adoptivbarn eller hans eller hennes avkomlingar likställs med biologiska föräldrar och andra biologiska släktingar. De biologiska föräldrarna till ett adoptivbarn och andra biologiska släktingar i närmare led ärver inte genom intestatarv efter det adopterade barnets eller dess avkomlingars död. Barn som är födda inom äktenskapet eller vars föräldrars äktenskap har upplösts har rätt till intestatarv, liksom barn födda utom äktenskapet vilkas släktskap har fastslagits enligt lag. Om en förälder till den avlidnes barnbarn eller barnbarnsbarn skulle ha haft rätt att ärva men har avlidit före arvlåtaren, ärver barnbarnen eller barnbarnsbarnen genom intestatarv tillsammans med motsvarande arvingar i första och andra led som har rätt att ärva. De ärver lika delar av den andel av kvarlåtenskapen som skulle ärvts av deras avlidna far eller mor genom intestatarv. Den avlidnes efterlevande make/maka ärver genom intestatarv eller tillsammans med arvingar i första eller andra led. Maken/makan ärver en fjärdedel av kvarlåtenskapen tillsammans med arvingarna i första led och om det inte finns mer än tre arvingar utöver maken/makan. Om det finns fler än tre arvingar ärver maken/makan tillsammans med övriga arvingar lika delar av kvarlåtenskapen. Om maken/makan ärver tillsammans med arvingar i andra led har han eller hon rätt till halva kvarlåtenskapen. Om arvingar i första eller andra led saknas ärver maken/makan hela kvarlåtenskapen. Vanligt lösöre övergår till arvingar genom intestatarv oavsett led i arvsordningen och arvslott om de bodde med den avlidna personen under ett år eller längre fram till hans eller hennes död.

5 Vilken typ av myndighet är behörig när det gäller

5.1 arvsrättsliga frågor?

Notarien och domstolen på den ort där arvsförfarandet inleds.

5.2 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av arv?

Notarien på den ort där arvsförfarandet inleds.

5.3 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av legat?

Notarien på den ort där arvsförfarandet inleds.

5.4 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av laglott?

Notarien på den ort där arvsförfarandet inleds.

6 Ge en kort beskrivning att förfarandet för att göra upp arvsfrågan enligt nationell lag, inklusive avveckling av egendom och fördelningen av tillgångar (detta omfattar information om huruvida arvsförfarandet inleds av en domstol, annan behörig domstol eller på eget initiativ).

Enligt civillagen krävs en arvtagares accept av ett arv för att han eller hon ska tillträda det. Accepten kan inte ges delvis eller underställas villkor eller undantag. En arvtagare anses ha accepterat ett arv när han eller hon faktiskt har börjat ta kvarlåtenskapen i sin vård eller har lämnat in en ansökan om accept av arvet till en notarie på den ort där arvsförfarandet inleds. En arvtagare anses ha accepterat ett arv när han eller hon har börjat ta kvarlåtenskapen i sin vård och hanterar den som sin egendom (tar kvarlåtenskapen i sin vård, nyttjar, förfogar och har uppsyn över den, betalar skatt och har vänt sig till domstol för accept av arvet och för att utse en förvaltare etc.). En arvtagare som har börjat ta någon del av kvarlåtenskapen i sin vård, eller till och med ett enskilt föremål som ingår i den, anses ha accepterat arvet i dess helhet. En arvtagare som har börjat ta kvarlåtenskapen i sin vård har rätt att inom den tid som fastställts för accept av arvet avstå från arvet genom att lämna in en ansökan till en notarie på den ort där arvsförfarandet inleds. Om så är fallet anses arvtagaren ha tagit kvarlåtenskapen i sin vård för de andra arvtagarnas räkning. Dessa steg måste vidtas inom tre månader efter att arvsförfarandet inleds. Personer vilkas rätt till arv uppstår endast genom att andra arvtagare har av sagt sig arvet kan förklara sin accept av arvet inom tre månader efter den dag då deras rätt till accept uppstod. Tidsgränsen för accept av arvet kan utökas av en domstol, förutsatt att det kan anses att tidsgränsen överskreds på grund av synnerliga skäl. Accept av arvet kan också ges efter tidsgränsen utan hänvändelse till domstol om alla övriga arvtagare som accepterat arvet kommer överens om det. Notarien är skyldig att underrätta den centrala hypoteksmyndigheten om accept av arvet inom tre arbetsdagar. Arvtagaren eller testamentstagaren har rätt att avstå från arvet inom tre månader efter att arvsförfarandet inleds. Avståendet kan inte göras delvis eller underställas villkor eller undantag. Ett avstående från arv har samma verkan som en utebliven accept. Arvtagaren avstår från arvet genom att lämna in en ansökan till en notarie på orten där arvfallet ägde rum. Ett avstående från arv är inte tillåtet om arvtagaren har lämnat in en ansökan om accept av arvet eller om utfärdande av arvsintyg till en notarie på den ort där arvsförfarandet inleds. Om det finns flera arvtagare ställs kvarlåtenskapen under samtliga arvtagares delade ägarskap, om inte annat bestäms i testamentet. Ingen kan tvingas att avstå från rätten att avskilja den andel av kvarlåtenskapen som de har rätt till. Kvarlåtenskapen fördelas enligt ömsesidig överenskommelse mellan arvtagarna. Kvarlåtenskapen får inte fördelas före arvtagarens eller testamentstagarens födelse, och inte heller om arvlåtaren i testamentet bestämt att arvtagarna gemensamt ska äga kvarlåtenskapen under en viss tid. Denna tid får inte överskrida fem år från den tidpunkt då arvsförfarandet inleds, förutom om det finns underåriga bland arvtagarna. Om så är fallet kan arvlåtaren förbjuda fördelning av kvarlåtenskapen tills arvtagarna i fråga har uppnått arton års ålder. Arvtagare kan fördela kvarlåtenskapen enligt ömsesidig överenskommelse innan deras äganderätt har registrerats i det offentliga registret. Fördelningen av fast egendom genomförs formellt genom upprättandet av en notariehandling, som ska registreras i det offentliga registret. Skulle arvtagarna inte komma överens om fördelningen av egendomen delas kvarlåtenskapen av domstol på grundval av talan som väcks av varje arvtagare. Delbar egendom delas upp mellan arvtagarna, och odelbar egendom övergår till en av arvtagarna, med hänsyn tagen till egendomens beskaffenhet och arvtagarens behov. De övriga arvtagarna kompenseras för egendomens värde med annan egendom eller kontanter. Efter ömsesidig överenskommelse mellan arvtagarna kan hela egendomen eller delar av den säljas på auktion, och avkastningen delas mellan de arvtagarna. Arvtagarna kan också sinsemellan bjuda på enskilda föremål som ingår i egendomen, där varje föremål tillfaller den arvtagare som bjuder högst. Överlåtelse av enskilda föremål som ingår i egendomen till särskilda arvtagare genom lottdragning kan ske efter ömsesidig överenskommelse.

7 Hur och när blir någon arvtagare eller testamentstagare?

Den tidpunkt då arvsförfarandet inleds anses vara dödsögonblicket eller den dag då domstolens beslut om dödförklaring träder i kraft, eller den dödsdag som anges i domstolens beslut. För att bli en arvtagare måste en person acceptera arvet (antingen genom att faktiskt ta kvarlåtenskapen i sin vård eller genom att ansöka om accept av arvet hos en notarie på den ort där arvfallet ägde rum). En testamentstagare meddelar sin accept till testamentsexekutorn (förvaltare av kvarlåtenskapen), till en arvtagare som har accepterat arvet och är bemyndigad att verkställa arvet, eller till en notarie på den ort där arvsförfarandet inleddes. Om arvet innebär rätt till fast egendom måste alltid en ansökan göras till en notarie.

8 Är arvtagarna ansvariga för den arvlåtarens skulder och om ja, under vilka villkor?

En arvtagare som accepterat arvet genom att ta kvarlåtenskapen i sin vård eller genom ansökan till en notarie ansvarar för arvlåtarens skulder med hela sin egendom. Om flera arvtagare har accepterat arvet på ovanstående sätt är de alla gemensamt ansvariga för arvlåtarens skulder med hela sin egendom. Arvtagaren har i sin ansökan till notarien om accept av arvet rätt att ange att han eller hon önskar acceptera arvet på grundval av bouppteckningen. Om så är fallet är arvtagaren ansvarig för arvlåtarens

skulder endast med kvarlåtenskapen. Om minst en arvtagare har accepterat arvet på grundval av bouppteckningen antas alla övriga arvtagare ha accepterat arvet på samma grund. Arvlåtarens fordringsägare kan också kräva att få ta del av bouppteckningen. Om arvtagaren vid bouppteckningen genom egen försummelse har underlåtit att ge uppgift om kvarlåtenskapen i dess helhet, om han eller hon har hemlighållit arvlåtarens gäldenärer, om det i bouppteckningen på arvtagarens initiativ har förtecknats icke-existerande skulder eller om arvtagaren har försummat sin skyldighet att tillhandahålla fullständig information för upprättandet av bouppteckningen, ansvarar han eller hon för arvlåtarens skulder med hela sin egendom.

9 Vilka handlingar och/eller vilken information krävs vanligtvis för registrering av fast egendom?

Följande fasta egendomar registreras i registret för fast egendom om de kategoriserats som enskilda fasta egendomar och har tilldelats ett unikt nummer i enlighet med det förfarande som anges i Litauens lag om fastighetsregister (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastrą įstatymas*): tomter, byggnader, lägenheter i flerbostadshus och affärslokaler. Ansökningar om att registrera fast egendom i registret för fast egendom (*Nekilnojamojo turto registras*) måste åtföljas av följande handlingar:

1. en ansökan om att registrera rättigheter (ägarskap eller förvaltning) till den fasta egendomen eller om att ändra uppgifterna om rättigheterna i registret för fast egendom.
2. handlingar från fastighetsregistret med fastighetsuppgifter för egendom som har kategoriserats som en enskild fast egendom, jämte de handlingar som ändrar dessa uppgifter (ett beslut från myndighet eller förvaltningsorgan, en dom, ett beslut, eller ett förordnande från en domstol, skriftliga rättshandlingar, handlingar från andra statliga register för fasta egendomar, eller andra handlingar som bestämts i lag eller av myndigheter).
3. handlingar som intygar ägarskap och rättigheter till egendomen, inskränkningar av dessa rättigheter och juridiska förhållanden, och donation, försäljning, köp eller hyra av bolag, samt attesterade handlingar som intygar rättigheterna till egendomen och begränsningar av dessa rättigheter och juridiska förhållanden och som via en notarie har skickats till det lokala inskrivningskontoret i elektronisk form.
4. handlingar som identifierar den person som gör ansökan, förutom i de fall ansökan sker per post, i elektronisk form eller via en notarie.

I fall som rör arv av fast egendom där rättigheterna till egendomen redan finns registrerade i registret för fast egendom är den enda handling som arvtagaren behöver lämna in till registret det arvsintyg som mottagits från notarien (eller lagfartsbevis i det fall hela egendomen övergår till den efterlevande maken/makan). Uppgifter om att ett arvsintyg där fast egendom överläts har utfärdats och /eller att ett lagfartsbevis har utfärdats när en make/maka har avlidit kan också registreras i registret för fast egendom med hänvisning till meddelande om detta från en notarie.

9.1 Är det obligatoriskt, eller obligatoriskt på begäran, att utse en boutredningsman? Om det är obligatoriskt eller obligatoriskt på begäran, vilka steg ska i så fall vidtas?

Om egendomen är en enskild firma eller ett lantbruk, eller om den avlidnes skulder kan antas överskrida värdet av kvarlåtenskapen, kan arvtagaren vid accepten av arvet ansöka hos domstol på den ort där arvfallet ägde rum om att en förvaltare av kvarlåtenskapen ska utses eller om att en förvaltare ska utses och ett auktions- eller konkursförfarande ska inledas. I sådant fall ersätts den avlidnes skulder endast med kvarlåtenskapen. Om kvarlåtenskapen omfattar egendom som kräver förvaltning (en enskild firma, ett lantbruk, värdepapper etc.) och denna förvaltning inte kan utföras av testamentsexekutorn eller av arvtagaren, eller om den avlidnes fordringsägare väcker talan före accept av arvet, utser distriktsdomstolen en förvaltare. Förvaltningen av kvarlåtenskapen upprättas genom ett beslut av distriktsdomstolen på den ort där arvfallet ägde rum. I sitt beslut utser domstolen en förvaltare av kvarlåtenskapen och bestämmer dennes ersättning.

9.2 Vem är behörig att verkställa förordnande om den avlidnes kvarlåtenskap och/eller har rätt att ha hand om boutredningen?

Ett testamente verkställs av testamentsexekutorn, av en arvtagare som utsetts av arvlåtaren eller av en förvaltare som utsetts av domstol. Om arvlåtaren inte har utsett någon testamentsexekutor eller om den utsedda testamentsexekutorn eller arvtagaren inte kan fullgöra sina plikter, utser distriktsdomstolen vid orten där arvfallet ägde rum en förvaltare som vidtar alla nödvändiga åtgärder för att testamentet ska verkställas. Testamentsexekutorn vidtar alla nödvändiga åtgärder för att testamentet ska verkställas. I avvaktan på att en förvaltare ska utses eller att arvtagare har fastställts fungerar testamentsexekutorn som arvtagare – övertar ansvaret för kvarlåtenskapen, upprättar en bouppteckning, betalar skulder förbundna med kvarlåtenskapen, driver in skulder från arvlåtarens gäldenärer, tillser att vederbörlig utbetalning av underhåll till anhöriga sker, söker efter arvtagare, fastställer om arvtagarna accepterar arvet, etc.

9.3 Vilka befogenheter har en boutredningsman?

Förvaltaren har samma rättigheter och skyldigheter som testamentsexekutorn och lyder i tillämpliga delar under samma förmögenhetsrättsliga bestämmelser som reglerar förvaltningen av egendom eller verksamhet å annans vägnar, enligt vad som fastställs i civillagen.

10 Vilka handlingar utfärdas vanligtvis enligt nationell lagstiftning under eller efter ett arvsmål för att bevisa förmånstagarnas ställning och rättigheter? Har de särskilda bevisvärden?

Efter en tid om tre månader efter att arvsförfarandet inletts kan arvingar eller testamentstagare begära att en notarie på orten där arvfallet ägde rum utfärdar ett arvsintyg. Ett arvsintyg är en handling utformad i av staten föreskriven form som intygar att arvtagaren har accepterat arvet och har äganderätt till kvarlåtenskapen. Det är viktigt att notera att äganderätten till kvarlåtenskap enligt civillagen uppstår genom accept av arvet snarare än vid utfärdandet av arvsintyg. Anskaffande av arvsintyg är dessutom arvtagarens rättighet, inte hans eller hennes skyldighet. Arvsintyget intygar att arvet har accepterats och utgör en rättslig grund för registrering av rättigheterna till den ärvda fasta egendomen. I enlighet med den litauiska civilprocesslagen (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) betraktas ett arvsintyg utfärdat av en notarie som officiell skriftlig bevisning med ett högre bevisvärde. De omständigheter som officiell skriftlig bevisning hänvisar till betraktas som fullt bevisade, såvida de inte senare motbevisas av andra bevis i målet, med undantag för vittnesmål.

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 22/10/2015